

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

เรื่อง ขอบเขตการบังคับใช้วรรคสองของบทนิยามคำว่า “ความผิดมูลฐาน”
ในมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน
พ.ศ. ๒๕๕๒

สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (สำนักงาน ปปง.) ได้มีหนังสือ
ด่วนที่สุด ที่ ปง ๐๐๐๒.๒/๑๙๒๑ ลงวันที่ ๓๐ มีนาคม ๒๕๖๓ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
สรุปความได้ว่า ด้วยสำนักงาน ปปง. ได้รับหนังสือขอความร่วมมือกรณีมีการหลีกเลี่ยงภาษี
และการฟอกเงินของบุคคลสัญชาติไทยและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเกิดขึ้นในประเทศสหพันธ์สาธารณรัฐ
เยอรมนี และบุคคลดังกล่าวได้ออนเงินมายังบุคคลในครอบครัวซึ่งพำนักอยู่ในประเทศไทย
ขณะนี้อยู่ระหว่างดำเนินการพิจารณาการฟอกเงินและคดีการหลีกเลี่ยงภาษีต่อบุคคลดังกล่าวตามกฎหมาย
ต่างประเทศ สำนักงาน ปปง. จึงมีประเด็นขอหารือดังต่อไปนี้

ประเด็นที่หนึ่ง ถ้อยคำตามวรรคสองของบทนิยามคำว่า “ความผิดมูลฐาน”
ในมาตรา ๓ ที่กำหนดว่า “ความผิดมูลฐานตามวรรคหนึ่ง หมายความว่า ความรวมถึงการกระทำความผิดอาญา
นอกราชอาณาจักรซึ่งหากการกระทำความผิดนั้นได้กระทำในราชอาณาจักรจะเป็นความผิดมูลฐานด้วย”
คำว่า “ความผิดมูลฐานตามวรรคหนึ่ง” ดังกล่าว จะหมายความรวมถึงความผิดมูลฐานที่กำหนด
ในกฎหมายอื่นซึ่งมิได้ปรากฏในบทนิยามคำว่า “ความผิดมูลฐาน” วรรคหนึ่ง (๑) ถึง (๒๑) ด้วยหรือไม่

ประเด็นที่สอง เนื่องด้วยหลักเกณฑ์ตามมาตรา ๓๗ ตรี แห่งประมวลรัษฎากร
ที่กำหนดให้ความผิดเกี่ยวกับการหลีกเลี่ยงภาษีอากรหรือฉ้อโกงภาษีอากรตามหลักเกณฑ์เป็นความผิด
มูลฐาน และกรมสรรพากรมีอำนาจส่งเรื่องให้สำนักงาน ปปง. ดำเนินการได้นั้น ต้องเป็นกรณีที่
ผู้กระทำความผิดเป็นผู้มีหน้าที่เสียภาษีอากรหรือนำส่งภาษีอากร และเป็นความผิดที่เกี่ยวข้องกับ
จำนวนภาษีอากรหรือฉ้อโกงตั้งแต่สิบล้านบาทต่อปีภาษีขึ้นไป หรือจำนวนภาษีอากรที่ขอคืน
โดยความเท็จ โดยฉ้อโกงหรืออุบาย หรือโดยวิธีการอื่นใดทำนองเดียวกัน ตั้งแต่สองล้านบาทต่อปีภาษี
ขึ้นไป และผู้ที่มีหน้าที่เสียภาษีอากรหรือนำส่งภาษีอากรดังกล่าวได้กระทำในลักษณะที่เป็นกระบวนการ
หรือเป็นเครือข่าย โดยสร้างธุรกรรมอันเป็นเท็จหรือปกปิดเงินได้พึงประเมินหรือรายได้ เพื่อหลีกเลี่ยง
หรือฉ้อโกงภาษีอากร แต่กรณีที่ขอหารือเกี่ยวข้องกับผู้กระทำความผิดในการหลีกเลี่ยงภาษีอากร
หรือฉ้อโกงภาษีอากรที่ได้กระทำนอกราชอาณาจักรและบุคคลดังกล่าวไม่ได้มีหน้าที่เสียภาษีอากร
หรือนำส่งภาษีอากรแก่กรมสรรพากร จึงทำให้กรมสรรพากรไม่มีอำนาจหน้าที่ที่เกี่ยวข้องที่จะดำเนินการ
เรียกเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาและไม่มีอำนาจดำเนินคดีต่อบุคคลดังกล่าวได้ จึงมีประเด็น
ขอหารือว่าหากความผิดมูลฐานที่ได้กระทำนอกราชอาณาจักรตามบทนิยามคำว่า “ความผิดมูลฐาน”
ในวรรคสอง ของมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินฯ หมายความว่ารวมถึง
ความผิดมูลฐานที่กำหนดในมาตรา ๓๗ ตรี แห่งประมวลรัษฎากรด้วย สำนักงาน ปปง. จะสามารถ
ริเริ่มดำเนินคดีได้เองแม้ไม่มีการส่งเรื่องจากกรมสรรพากรได้หรือไม่

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑๑) ได้พิจารณาข้อหารือของสำนักงาน ปปง. โดยมีผู้แทนกระทรวงการคลัง (กรมสรรพากร) และผู้แทนสำนักงาน ปปง. เป็นผู้ชี้แจงข้อเท็จจริงแล้ว มีความเห็น ดังนี้

ประเด็นที่หนึ่ง โดยที่ผู้แทนสำนักงาน ปปง. ได้ชี้แจงข้อเท็จจริงเพิ่มเติมว่า กรณีการหลีกเลี่ยงภาษีอากรและการฟอกเงินของบุคคลสัญชาติไทยและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องที่เกิดขึ้นในประเทศสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนีดังกล่าว สำนักงาน ปปง. ได้ตรวจสอบข้อเท็จจริงแล้วพบว่า มีธุรกรรมการโอนเงินของบุคคลดังกล่าวเข้ามาในประเทศไทย แต่ไม่พบพฤติการณ์การกระทำ ส่วนหนึ่งส่วนใดที่เป็นความผิดตามประมวลรัษฎากรเกิดขึ้นในราชอาณาจักร จึงได้กำหนดประเด็นที่จะต้องพิจารณาให้ชัดเจนว่า ความในวรรคสองของบทนิยามคำว่า “ความผิดมูลฐาน” ในมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒ ครอบคลุมถึงการกระทำความผิดตามบทบัญญัติมาตรา ๓๗ ตรี แห่งประมวลรัษฎากร ที่ได้กระทำนอกราชอาณาจักร ด้วยหรือไม่ และเห็นว่า ตามวรรคหนึ่งของบทนิยามคำว่า “ความผิดมูลฐาน” ในมาตรา ๓^๑ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒ ได้กำหนดการกระทำความผิดที่เป็นความผิดมูลฐานไว้ใน (๑) ถึง (๒๑) โดยมีได้บัญญัติให้การกระทำความผิดเกี่ยวกับการหลีกเลี่ยง

^๑มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัตินี้

“ความผิดมูลฐาน” หมายความว่า

(๑) ความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด หรือกฎหมายว่าด้วยมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด

(๒) ความผิดเกี่ยวกับการค้ามนุษย์ตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์หรือความผิดตามประมวลกฎหมายอาญาในความผิดเกี่ยวกับเพศ เฉพาะที่เกี่ยวกับการเป็นธุระจัดหา ล่อไป พาไป หรือรับไว้เพื่อการอนาจารซึ่งชายหรือหญิง เพื่อสนองความใคร่ของผู้อื่น หรือความผิดฐานพรากเด็ก และผู้เยาว์ เฉพาะที่เกี่ยวกับการกระทำเพื่อหากำไรหรือเพื่ออนาจาร หรือโดยทุจริต ซื้อ จำหน่าย หรือรับตัวเด็ก หรือผู้เยาว์ซึ่งถูกพรากนั้น หรือความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี เฉพาะที่เกี่ยวกับการเป็นธุระจัดหา ล่อไปหรือชักพาไปเพื่อให้บุคคลนั้นกระทำการค้าประเวณี หรือที่เกี่ยวกับการเป็นเจ้าของกิจการการค้าประเวณี ผู้ดูแลหรือผู้จัดการกิจการการค้าประเวณี หรือสถานการค้าประเวณี หรือเป็นผู้ควบคุมผู้กระทำการค้าประเวณีในสถานการค้าประเวณี

(๓) ความผิดเกี่ยวกับการฉ้อโกงประชาชนตามประมวลกฎหมายอาญาหรือความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการกู้ยืมเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชน

(๔) ความผิดเกี่ยวกับการยกยอกหรือฉ้อโกงหรือประทุษร้ายต่อทรัพย์หรือกระทำโดยทุจริตตามกฎหมายว่าด้วยธุรกิจสถาบันการเงิน หรือกฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ซึ่งกระทำโดยกรรมการ หรือผู้จัดการ หรือบุคคลใด ซึ่งรับผิดชอบหรือมีประโยชน์เกี่ยวข้องในการดำเนินงานของสถาบันการเงินนั้น

(๕) ความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรมตามประมวลกฎหมายอาญา ความผิดตามกฎหมายว่าด้วยความผิดของพนักงานในองค์การหรือหน่วยงานของรัฐ หรือความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่หรือทุจริตต่อหน้าที่ตามกฎหมายอื่น

(๖) ความผิดเกี่ยวกับการกรรโชก หรือรีดเอาทรัพย์ที่กระทำโดยอ้างอำนาจอั้งยี่ หรือช่องโจรตามประมวลกฎหมายอาญา

(๗) ความผิดเกี่ยวกับการลักลอบหนีศุลกากรตามกฎหมายว่าด้วยศุลกากร

(มีต่อหน้าถัดไป)

ภาษีอากรตามประมวลรัษฎากรเป็นความผิดมูลฐานไว้ในวรรคหนึ่งด้วย การที่บทบัญญัติมาตรา ๓๗ ตรี^๒ แห่งประมวลรัษฎากร บัญญัติให้ถือว่าความผิดดังกล่าวเป็นความผิดมูลฐานตามกฎหมายว่าด้วย

(ต่อจากเชิงอรรถที่ ๑)

(๘) ความผิดเกี่ยวกับการก่อการร้ายตามประมวลกฎหมายอาญา

(๙) ความผิดเกี่ยวกับการพนันตามกฎหมายว่าด้วยการพนัน เฉพาะความผิดเกี่ยวกับการเป็นผู้จัดให้มีการเล่นการพนันโดยไม่ได้รับอนุญาตโดยมีวงเงินในการกระทำความผิดรวมกันมีมูลค่าตั้งแต่ห้าล้านบาทขึ้นไป หรือเป็นการจัดให้มีการเล่นการพนันทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์

(๑๐) ความผิดเกี่ยวกับการเป็นสมาชิกอั้งยี่ตามประมวลกฎหมายอาญา หรือการมีส่วนร่วมในองค์กรอาชญากรรมที่มีกฎหมายกำหนดเป็นความผิด

(๑๑) ความผิดเกี่ยวกับการรับของโจรตามประมวลกฎหมายอาญา เฉพาะที่เกี่ยวกับการช่วยจำหน่าย ชื้อ รับจำนำ หรือรับไว้ด้วยประการใดซึ่งทรัพย์สินที่ได้มาโดยการกระทำความผิดอันมีลักษณะเป็นการค้า

(๑๒) ความผิดเกี่ยวกับการปลอมหรือการแปลงเงินตรา ดวงตรา แสตมป์ และตัวตามประมวลกฎหมายอาญาอันมีลักษณะเป็นการค้า

(๑๓) ความผิดเกี่ยวกับการค้าตามประมวลกฎหมายอาญาเฉพาะที่เกี่ยวกับการปลอมหรือการละเมิดทรัพย์สินทางปัญญาของสินค้า หรือความผิดตามกฎหมายที่เกี่ยวกับการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาอันมีลักษณะเป็นการค้า

(๑๔) ความผิดเกี่ยวกับการปลอมเอกสารสิทธิ บัตรอิเล็กทรอนิกส์ หรือหนังสือเดินทางตามประมวลกฎหมายอาญาอันมีลักษณะเป็นปกติธุระหรือเพื่อการค้า

(๑๕) ความผิดเกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติหรือสิ่งแวดล้อม โดยการใช้ ยึดถือ หรือครอบครองทรัพยากรธรรมชาติหรือกระบวนการแสวงหาประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติโดยมิชอบด้วยกฎหมายอันมีลักษณะเป็นการค้า

(๑๖) ความผิดเกี่ยวกับการประทุษร้ายต่อชีวิตหรือร่างกายจนเป็นเหตุให้เกิดอันตรายสาหัสตามประมวลกฎหมายอาญา เพื่อให้ได้ประโยชน์ซึ่งทรัพย์สิน

(๑๗) ความผิดเกี่ยวกับการหน่วงเหนี่ยวหรือกักขังผู้อื่นตามประมวลกฎหมายอาญาเฉพาะกรณีเพื่อเรียกหรือรับผลประโยชน์หรือเพื่อต่อรองให้ได้รับผลประโยชน์อย่างใดอย่างหนึ่ง

(๑๘) ความผิดเกี่ยวกับการลักทรัพย์ กรรโชก รีดเอาทรัพย์ ชิงทรัพย์ ปล้นทรัพย์ ฉ้อโกง หรือยักยอก ตามประมวลกฎหมายอาญาอันมีลักษณะเป็นปกติธุระ

(๑๙) ความผิดเกี่ยวกับการกระทำอันเป็นโจรสลัดตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการกระทำอันเป็นโจรสลัด

(๒๐) ความผิดเกี่ยวกับการกระทำอันไม่เป็นธรรมเกี่ยวกับการซื้อขายหลักทรัพย์ตามกฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ หรือความผิดเกี่ยวกับการกระทำอันไม่เป็นธรรมเกี่ยวกับสัญญาซื้อขายล่วงหน้าตามกฎหมายว่าด้วยสัญญาซื้อขายล่วงหน้า หรือความผิดเกี่ยวกับการกระทำอันไม่เป็นธรรมที่มีผลกระทบท่อราคาการซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้าหรือเกี่ยวกับการใช้ข้อมูลภายในตามกฎหมายว่าด้วยการซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า

(๒๑) ความผิดตามกฎหมายว่าด้วยอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน เฉพาะที่เป็นการค้าอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน และวัตถุระเบิด และความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมยุทธภัณฑ์เฉพาะที่เป็นการค้ายุทธภัณฑ์เพื่อนำไปใช้ในการก่อการร้าย การรบ หรือการสงคราม

ความผิดมูลฐานตามวรรคหนึ่ง ให้หมายความรวมถึงการกระทำความผิดอาญานอกราชอาณาจักร ซึ่งหากการกระทำความผิดนั้นได้กระทำลงในราชอาณาจักรจะเป็นความผิดมูลฐานด้วย

ฯลฯ

ฯลฯ

^๒มาตรา ๓๗ ตรี ความผิดตามมาตรา ๓๗ มาตรา ๓๗ ทวิ หรือมาตรา ๔๐/๔ ที่ผู้กระทำความผิดเป็นผู้มีหน้าที่เสียภาษีอากรหรือนำส่งภาษีอากร และเป็นความผิดที่เกี่ยวกับจำนวนภาษีอากรที่หลีกเลี่ยง (มีต่อหน้าถัดไป)

การป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน จึงหมายความว่ากระทำความผิดในราชอาณาจักรเท่านั้น หากบทบัญญัติดังกล่าวประสงค์จะให้หมายความว่ารวมถึงการกระทำความผิดนอกราชอาณาจักร เป็นความผิดมูลฐานด้วย ย่อมจะต้องบัญญัติไว้โดยชัดแจ้งว่าให้หมายความว่ารวมถึงการกระทำความผิดอาญานอกราชอาณาจักร ซึ่งหากความผิดนั้นได้กระทำลงในราชอาณาจักรจะเป็นความผิดมูลฐานด้วย ในทำนองเดียวกันกับความตามวรรคสองของบทนิยามคำว่า “ความผิดมูลฐาน” ในมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินฯ ดังนั้น แม้บทบัญญัติมาตรา ๓๗ ตรี แห่งประมวลรัษฎากร ให้ถือว่าความผิดดังกล่าวเป็นความผิดมูลฐานตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินก็ตาม แต่เมื่อไม่ได้บัญญัติไว้โดยชัดแจ้งว่าให้หมายความว่ารวมถึงความผิดอาญานอกราชอาณาจักรด้วย จึงไม่ครอบคลุมถึงการกระทำความผิดตามบทบัญญัติมาตรา ๓๗ ตรี แห่งประมวลรัษฎากร ที่ได้กระทำนอกราชอาณาจักร

ประเด็นที่สอง เห็นว่า เมื่อได้วินิจฉัยในประเด็นที่หนึ่งแล้ว จึงไม่จำเป็นต้องวินิจฉัยในประเด็นนี้อีก

(นายปรกรณ์ นิลประพันธ์)
เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
พฤษภาคม ๒๕๖๓

(ต่อจากเชิงอรรถที่ ๒)

หรือน้อยโง่ตั้งแต่สืบค้นบาทต่อปีภาษีขึ้นไป หรือจำนวนภาษีอากรที่ขอคืนโดยความเท็จ โดยน้อยโง่หรืออุบาย หรือโดยวิธีการอื่นใดทำนองเดียวกัน ตั้งแต่สองล้านบาทต่อปีภาษีขึ้นไป และผู้มีหน้าที่เสียภาษีอากรหรือนำส่งภาษีอากรดังกล่าวได้กระทำในลักษณะที่เป็นกระบวนการหรือเป็นเครือข่ายโดยสร้างธุรกรรมอันเป็นเท็จหรือปกปิดเงินได้พึงประเมินหรือรายได้ เพื่อหลีกเลี่ยงหรือน้อยโง่ภาษีอากร และมีพฤติกรรมปกปิดหรือซ่อนเร้นทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิด เพื่อมิให้ติดตามทรัพย์สินนั้นได้ ให้ถือว่าความผิดดังกล่าวเป็นความผิดมูลฐานตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน เมื่ออธิบดีโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการพิจารณาถ้อยแถลงความผิดทางภาษีอากรที่เข้าข่ายความผิดมูลฐานส่งข้อมูลที่เกี่ยวข้องให้สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินแล้ว ให้ดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินต่อไป

คณะกรรมการตามวรรคหนึ่ง ประกอบด้วย อธิบดี รองอธิบดี และที่ปรึกษากรมสรรพากร
ทุกคน